

MEGYEI KÖNYVTÁR, KECSKEMÉT

Építető: Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat

Üzemeteltető: Katona József Megyei Könyvtár

Beruházó: BÁCSEBER Kft., BÁCINSBER Kft.

Tervező: IPARTERV-IPARTERV Rt.

Építész tervező: Mátrai Péter, Major György

Építész munkatárs: Fülöpp Róbert, Péterffy Miklós

Belsőépítész: Batta Imre, Mátrai Péter – Interdesign ITA

Szerkezettervező: Steinhauz Tibor

Épületgépész tervező: Déri Tamás

Elektromos tervező: Szakál István

Szakértők:

— könyvtártechnológia: Ramháb Mária, Papp István, Urbán László

— világítástechnika: dr. Debreczeni Gábor

— tűzvédelem: dr. Bánky Tamás

Generálkivitelező: BÁCSEPSZER Rt.

Számítógépes hálózat: LIAS Kft.

Tűz- vagyónvédelem: AUTRONIKA Kft.

Irodabütor: FARAM

Egyedi bútorok: BÁCSEPSZER Rt.

Tömör raktár: MEZŐGÉPIPARI Kft.

Fotó: Szathmáry Zoltán

Az épület főbb adatai:

— szintszám: földszint + két emelet + tetőtér

— hasznos alapterület: 6.006 m², tetőtérrel 6.370 m²

— bruttó szintterület: 7.241 m², tetőtérrel 7.854 m²

— tervezett kötélszám: 400.000 dokumentum

— tömörraktár: kb. 120.000 kötet

— tervezett befogadó képesség: 1000 fő/nap max. 400 fő egyidejűleg

— dolgozó létszám: 80 fő

— tervezés: 1986–1989, illetve 1993–1995

— kivitelezés: 1994–1996

— beruházási költség: 930 millió forint

A kecskeméti városképbe harmonikusan illeszkedő, körjárható épület két nagyobb és két kisebb udvar köré szervezett kétemeletes, magastetős, két-, illetve háromhajós épületszárnyak alkotják. A funkcionálisan három részre tagolt („fej–tor–potroh”) alaprajz kívülről egységes egészként jelenik meg — a különféle nyílászárók és egy-egy homlokzatmotívum utalnak csak a mögöttes funkciók különbözőségére.

A „fej” foglalja magában a teljes magasságban megnyitott, galériás előcsarnokot, a 180 főt befogadó előadótermet és a kávéházat, (a háznak ez a része a könyvtár zárása után, mint kisebb kultúrintézmény tud funkcionálni). A „tor”-ban található a szabadpócos olvasóterek: a földszinten a gyermekkönyvtár, a folyóiratolvasó, a multimédia-tár, az első emeleten a katalógusgösterem és a kölcsönzési állomány, a második emeleten az elmélyültebb olvasásra és kutatásra szolgáló gyűjtemény olvasótermei, szemináriumi és kutatószobái kaptak helyet. A „potroh” a könyvtár kiszolgáló szárnya, a könyvtárosok irodáival, műhelyekkel, tömör könyvraktárral, épületgépészeti helyiségekkel.

A teherhordó szerkezetek általánosan hagyományos technológiával épültek. A kedvezőtlen talajviszonyok miatt cölöpalapozás készült felül vasbeton gerendáccsal összefogva; a földszinti padlószervezet vasalt betonlemezre

került. A felmenő tartószerkezetet monolit vasbeton váz, vasbeton födékek, kitöltő blokktegla falak alkotják. A tetőszerkezet a meredekebb részen acél tartókra támaszkodó vasbeton héj mász cserép fedéssel; fa szerkezetű fedélszékek korcolt fémlemez fedéssel a lapos hajlású részekben.

A homlokzatképzés meghatározó anyagai a gránit lábazat, a sárga és világosszürke mészhomoktegla burkolat, valamint a mázas és mázatlan pirogránit díszítő elemek, oromzati-díszek, ablakszemöldökök és főpárkány. A nyílászárók egyedi fa szerkezetűek, mázolja. A fémlemez burkolatok, zsarluzat és párkányelemek Rheinzink gyártmányú patinázott titáncink lemezből készültek; hasonlóan nemes anyagú a türkizkék színű, Zsolnay gyártmányú mázas kettős hődárkú cserép fedés, amely Kecskemét szép középszerűleteinek hagyományait idézi.

A belső kialakítás a közterek közlekedésben világos szürke és szürkés zöld terrazzo lapburkolat, előregyártott műkö lépcsőburkolat kékeszürke kerámia lábazattal, a könyvtárterekben zöldes tónusú mintás szőnyegpadló, a többetű terekben vörösfenyő hajópadló, szürkésfehér mészhomoktegla falburkolat, patinázott horganylemez és pirogránit pillérfejezet- és oszlopburkolatok, törtfehér fa, illetve alumínium mennyezetburkolatok, egyedi belső fa és fém ajtók, szinterezett acél nyílászárók, fűtőtest burkolatok, indirekt általános világítás, polconkénti és olvasóhelyenkénti helyi világítás, integrált telefon és számítógépes hálózat, audio-vizuális hálózat, egyedi könyvtárberendezés (szemesjávör, dió és színes felületek, matrkóram elemek, a gyerekkönyvtárban natur és gözött búkk felületek).

Az 1985 nyarán lezárult meghívásos pályázat óta több mint tíz év telt el az ünnepélyes átadás pillanatáig. Evtizednyi folyamatban megvalósuló ház esetében különös viszony van a kezdetek és a befejezés között. Mind a változó építészeti szemléletet tekintve, mind a politikai, gazdasági, hatalmi stb. helyzetet nézve. A tervezők tudatos-öntudatlan igyekezete a pályázati terv építészeti alapvetését igyekezett megőrizni — ez valamiféle tudatos lemondás volt a technológiák és technikai bravúrok világáról. Egyes részletek tagadhatatlan időszűrésége ellenére olyan építészeti alakítást próbáltunk létrehozni, amely mintegy időn kívüli. A házzal szemben mind a megrendelő, mint az üzemeltető, mind a tervezők részéről maximális elvárások voltak, a részleteket illetően sok ponton kimondott, vagy csak a megvalósulás során megfogalmazható nézetkülönbségekkel. A tervezői vágy az engedélyezési

terv készítésekor kialakult az építető és a város stílárís követelményei nyomán. A kivitteli terekben a ház egészére kiterjedő (szinte szürreális) külső-belső formai egység tervezői igényné vált.

A ház áll. Az építés közbeni pénzüromlás sok részletet módosított, jóné-

hány programba vett könyvtártechnológiai megoldást egyszerűsített. A száz éves álam anyagiasult valóságát — Kecskemét és a megye korszerű könyvtárát — a működés minőségé fogja megítélni minden hiányosságával, érényével együtt.

Mátrai Péter – Major György